

wtorek, 27.02.2024

Chrystus Ukrzyżowany z ołtarza głównego naszej Bazyliki towarzyszący nam w Wielkim Poście – historia obrazu Kazimierza Mołodzińskiego

Młody zdolny malarz Kazimierz Mołodziński urodzony najprawdopodobniej w Krakowie, o młodości którego nadal mało dziś wiemy, dzięki staraniom biskupów krakowskich kształci się w sztuce i jak świadczą pierwsze dokładne zapisy dotyczące jego życia w dniu 31 maja 1761 r., zostaje przyjęty do krakowskiego cechu malarzy jako według ówczesnej nomenklatury „magister do robót malowanych”. Młodzieniec o wielkiej pobożności Mołodziński wpisuje się do bractwa szkaplerznego w kościele karmelitów „Na Piasku” w Krakowie. Fakt ten zbiega się z okresem jego pracy w tutejszym klasztorze, jak wskazują zapisy ma to miejsce w latach 1767-1794.

Pracę swoją dla Karmelitów artysta rozpoczyna od wykonania i ofiarowania kościołowi dużego obrazu „Chrystus Ukrzyżowany z duszami cierpiącymi w czyśćcu”. Ten piękny pasyjny obraz staje się dziełem służącym jako zasłona do ołtarza głównego, a eksponowanym do dnia dzisiejszego w okresie Wielkiego Postu. Na obrazie dominuje centralnie blade, martwe ciało Ukrzyżowanego Chrystusa. Z dłoni i stóp przybitych do krzyża jak i przebitego boku spływają obficie krople krwi. Uniesione wiatrem perizonium Zbawiciela i znajdujące się w tle obrazu zasnute ciemnymi chmurami niebo, dopełniają przedstawienia tragizmu Golgoty. Na krzyżu nad głową Chrystusa widnieje biała tabliczka zwana „titulus” z wypisaną winą „I.N.R.I” (Iesus Nasareus Rex Iudeorum). Na drugim planie przedstawione są dusze czyścicowe patrzące na Krzyż, smagane płomieniami grzechów zanoszą błagalne ku Ukrzyżowanemu westchnienia. Jedna z nich odziana jest w karmelitański szkaplerz. Dzieło to mówi nam i przypomina o wielkiej Ofierze Chrystusa za nas, grzeszników. Każdego z oglądających obraz ten zmusza do zadumy i refleksji nad własnym życiem: czy odkryłem Chrystusa, który mnie kocha i daje mi nadzieję?

Przy okazji należy nadmienić, iż malarz ten jest także autorem obrazu „Matki Bożej Płaszczowej (Obrona Karmelu)” sygnowanego datą 1771 r., znajdującego się również na zasłonie ołtarza głównego. Maryja na obrazie otacza swoim płaszczem świętych: św. Eliasza, św. Anioła oraz św. Marię Magdalenę de Pazzi i św. Teresę z Avila. Mołodziński maluje również cykl czterech malowideł przedstawiających cuda zdziałane przez Matkę Boską dla kaplicy Brackiej, każdy z tych obrazów znajduje się obecnie w lunetach sklepienia kaplicy i zawiera inskrypcję wyjaśniającą treść przedstawienia.

Kolejne prace dla krakowskich Karmelitów wykonane przez Mołodzińskiego to obraz św. Katarzyny Aleksandryjskiej i obraz św. Jana Kantego – oba obrazy znajdują się za klasztorną klauzurą. Malarz jest także autorem malowanych chorągwi w tym chorągwi z dwustronnym przedstawieniem św. Józefa i św. Anioła. Wykonuje też prace złotnicze i polichromię ławek oraz mensy.

W Bazylice „Na Piasku” jest to, jak widać jeden z najbardziej reprezentatywnych malarzy. Do naszych czasów zachowało się siedem jego obrazów które zdobią ołtarze i wnętrza klasztoru. Należy podkreślić iż za swoją pracę nie zawsze brał wynagrodzenie, będąc członkiem bractwa szkaplerznego malował je z prawdziwej pobożności i szczególnego kultu dla Matki Bożej.

Kazimierz Mołodziński, Chrystus Ukrzyżowany z duszami cierpiącymi w czyśćcu, obraz z zasłony ołtarza głównego w naszej Bazylice, fot. za: „Na Piasku” nr 7-8 (493-494)